

N. ΣΟΥΡ.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

10 Ὀδὸς Πρωαστείου, ἀρ. 10

Δι' αὐτῆς ἀποστέλλονται ἀπ' εὐ-
θείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου,
χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κτλ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καρόλον Μερουβέλ: ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ, δραματικώτα-
τον μυθιστόρημα, μετὰ εἰκόνων, μετάφρασις Κ. — Φ. Γκουεράτση: Ἡ
ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα, μετάφρασις Π.
Πανῆ. — Μαξιμόν Βιλρέ: ΑΠΙΣΤΟΣ! — Μιχαήλ Θερβάντη:
ΚΟΡΝΗΛΙΑ, διήγημα.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

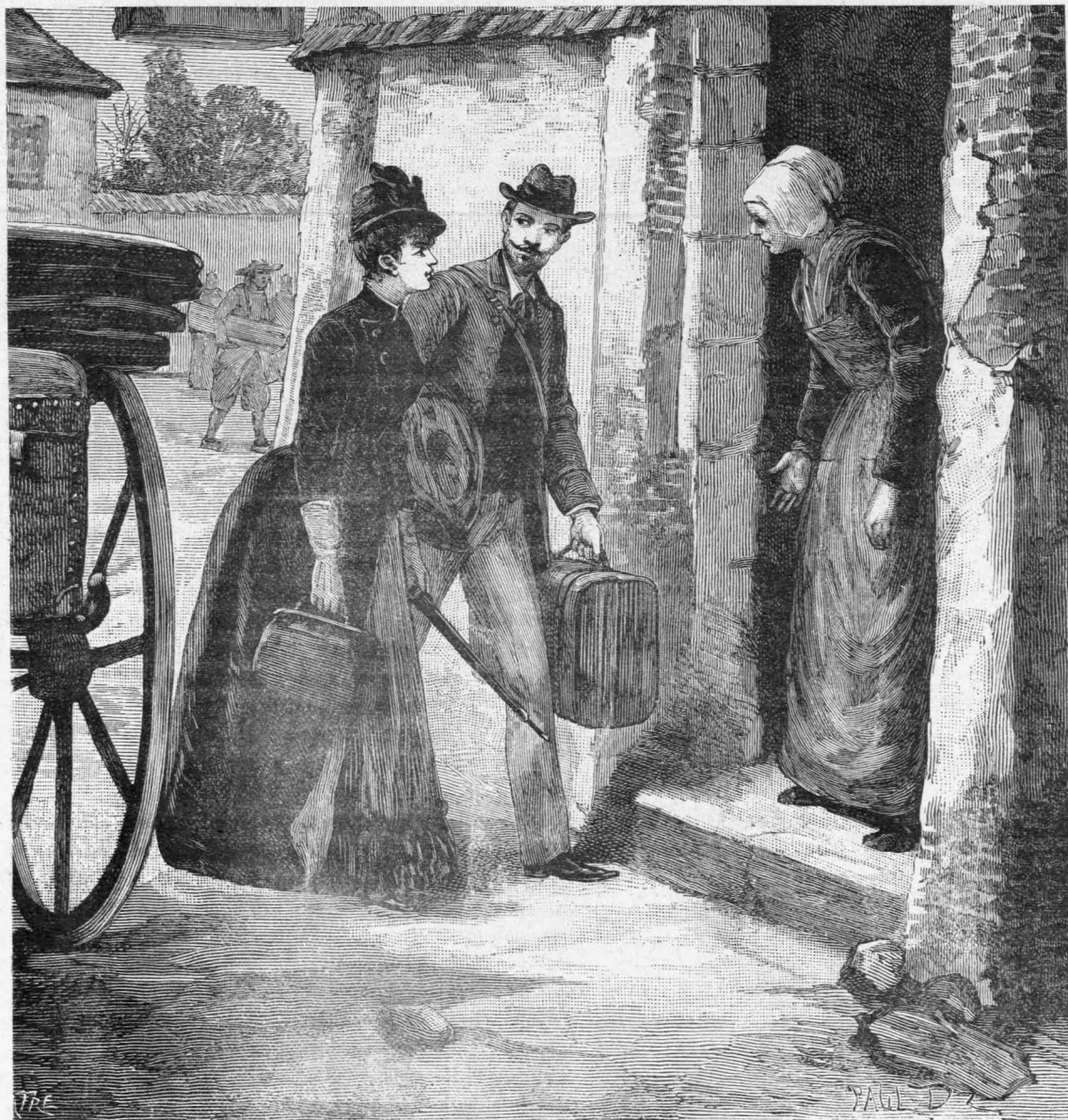
προπληρωτέα

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾷ 15.

Ἐν Ρωσίᾳ ρούβλια 6.

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

Καταμάτησαν εἰς τὸ πανδοχεῖον. (Σελ. 721).

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΟΙ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΔΕ ΦΟΝΤΕΡΟΣ

[Συνέχεια]

Αἱ θυρίδες τῶν ἀμαξῶν ἐκλείσθησαν, ἡ δὲ ἀμαξοστοιχία ἐξεκίνησεν. Ἡ Ζουάννα τότε παρετήρησε τοὺς συνταξειδιώτας αὐτῆς.

Ἦσαν ὀλίγοι.

Εἰς κύριος καὶ μία κυρία κατεῖχον τὰς ἀντιθέτους αὐτῆ γωνίας.

Ἐναντι αὐτῆς νεαρός ἀνὴρ, μέχρις εἰκοσιεπτὰ ἐτῶν, ξανθός, μὲ βραχεῖαν κόμην καὶ μικρὸν γένειον, μὲ ρίνα εὐθείαν καὶ φαιόχρους ὀφθαλμούς—ὕψος μετριόφρονος καὶ συμπαθοῦς—μετρίου ἀναστήματος, ἔλαβε θέσιν ἀναγινώσκων ἐσπερινὴν τινα ἐφημερίδα.

Ἡ Ζουάννα μὴ ἔχουσα τί ν' ἀναγνώσῃ ἤσχολεῖτο σπουδάζουσα τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ταξειδιώτου ἐκείνου.

Οὐδὲν ἀξίον προσοχῆς εἶχεν οὗτος. Ἐφαίνετο μόνον εὐφυῆς καὶ ὑπηρετικός. Ἡ φυσιογνωμία του προέδιδεν ἀγαθότητα καὶ δειλίαν.

Εἰς ποίαν κοινωνικὴν τάξιν ἀνήκειν; Ἦν δύσκολον νὰ ὀρίσθῃ.

Ἡ περιβολὴ του ἦν ἀπλή, ἀλλ' εὐπρεπῆς. Ὁ ἀγνωστος οὗτος θὰ διήρχετο πανταχοῦ ἀπαράτητος, οὐχὶ ὡς ὄλως ἀνάξιος προσοχῆς, ἀλλ' ὡς μὴ παρέχων τι τὸ ἀξιοπαρατήρητον.

Μετὰ τινων στιγμῶν ἐξέτασιν ἡ Ζουάννα, καλύψασα διὰ τῆς καλύπρας τὸ πρόσωπον παρεδόθη εἰς τὰς σκέψεις της.

Εἰς Ραμβουιλίε ὅμως ὁ κύριος μετὰ τῆς κυρίας ἐξῆλθον τῆς ἀμαξῆς καὶ ἡ Ζουάννα ἔμεινε μόνη μετὰ τοῦ νεανίου.

Ὁ ἀγνωστος εἶχε σχεδὸν ἀναγνώσει τὴν ἐφημερίδα του, τὸν χρόνον, ἔθηκε δ' αὐτὴν εἰς τὸ ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς του δίκτυον.

Εἶτα ἐξήτασε καὶ οὗτος τὴν ἔναντι αὐτοῦ γείτονα.

Τὸ θελκτικὸν τῆς κρεολῆς πρόσωπον ἐνεποίει βεβαίως αὐτῷ καλὴν αἰσθησιν, διότι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν ἔπαυσε παρατηρῶν αὐτήν.

Ὁ καιρὸς ἐν τούτοις παρήρχετο, χωρὶς ν' ἀπευθύνῃ αὐτῇ τὸν λόγον.

Τέλος, ἀπετόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ τὴν γείτονα αὐτοῦ:

— Μήπως μεταβαίνετε μέχρι Βρεττάνης, κυρία;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἡ Ζουάννα ἀνήγειρε τὴν καλύπτραν αὐτῆς καὶ μει-

διῶσα ἀπήντησε, δι' ἄλλης ἐρωτήσεως:

— Καὶ ὑμεῖς, κύριε;

— Εἶμαι ἐκ Βρεττάνης. Ἐσπούδασα ἰατρικὴν. Ἐπεράτωσα τὰς σπουδὰς μου καὶ δρᾷττωμαι τῆς εὐκαιρίας νὰ μεταβῶ πλησίον τῶν συγγενῶν μου, ἀπὸ τῶν ὁποίων πρὸ πολλοῦ ἐχωρίσθην.

— Ἐπιτρέπετε νὰ σὰς ἐρωτήσω ποία εἶναι ἡ εὐκαιρία αὕτη;

— Εὐχαρίστως. Εἶμαι βοηθὸς διασῆμου χειρουργοῦ, ὅστις ἐξετέλεσε σπουδαίαν ἐγχείρησιν εἰς Λοριάν, παρὰ τινι πλουσιωτάτῳ γέροντι, καὶ θὰ ἐπιτηρήσω τὸν ἄρρωστον μέχρι τῆς ἰάσεως αὐτοῦ. Ὡς βλέπετε οὐδὲν ἀπλούστερον. Οἱ συγγενεῖς μου εἶναι ἐκεῖ πλησίον καὶ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εὐκόλως θὰ μεταβαίνω νὰ τοὺς βλέπω.

— Καὶ εἰς ποῖον μέρος κατοικοῦσιν;

— Εἰς ἀπόστασιν ἕξ λευγῶν τοῦ Βάν.

Ἡ Ζουάννα ἐσιώπησεν.

Οὐδὲν εἶχε νὰ φοβηθῇ παρὰ τοῦ δειλοῦ ἐκείνου νεανίου. Ἄλλως δι' αὐτήν, μεταβαίνουσα εἰς τὸν τόπον ἀγνωστον, θὰ ἦτο βοήθημα ἀνέλπιστον.

— Γνωρίζετε τὰ περίξ τοῦ Βάν; ἤρωτησεν ἀτενίζουσα αὐτὸν μετὰ θάρρους.

— Βεβαίως, κυρία.

— Πολὺ καλὰ;

— Κάλιστα. Ἐγεννήθην ἐκεῖ πλησίον.

— Ποῦ;

— Εἰς Πενοῒ.

— Οὐδέποτε ἤκουσα αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Ὁ νεανίας ἐμειδίασε θλιβερῶς.

— Οὐδόλως παράδοξον, εἶπεν. Εἶναι μικρὸν χωρίον λίαν μεμακρυσμένον, εἰς τὸ ὅποιον οὐδεὶς μεταβαίνει. Ἡ περίξ αὐτοῦ χέρσος εἶναι ὅλη ἀγονος καὶ ἀνευ ὀδῶν. Ἄλλως τε αὕτη ἀνήκει εἰς πλουσίαν οἰκογένειαν, ἡ ὁποία δὲν ἀγαπᾷ νὰ μεταβαίνωσιν ἀνθρωποὶ ἐκεῖ.

— Διατί;

— Διὰ τὸ κυνήγιον. Ἐννοεῖτε λοιπὸν ὅτι δὲν παρέχουσι τὰ μέσα τῆς μεταβάσεως.

— Πῶς ὀνομάζεται ἡ ἰδιοκτησία αὕτη;

— Σαιν - Ζιλδὰς.

— Καὶ ὁ ἰδιοκτήτης;

— Μία νεάνις, ἡ δεσποινὶς δὲ Φοντεροῦ.

Ἡ Ζουάννα ἐθορυβήθη ἀκούσασα τὸ ὄνομα τοῦτο.

— Τὸ ὄνομα τοῦτο σὰς ἐκπλήσσει, εἶπεν ὁ ἀγνωστος. Πιθανῶς θὰ τὸ ἤκούσατε ἤδη. Ὁ μαρκήσιος δὲ Φοντεροῦ ἦτο γνωστότατος καὶ πλουσιώτατος. Ἐφανεύθη εἰς τὸν πόλεμον. Ἡ περιοχὴ ἐκείνη εἶναι μικρὸν μέρος τῆς περιουσίας του.

— Καὶ κατοικεῖτε πλησίον τοῦ πύργου Σαιν - Ζιλδὰς;

— Εἰς τὴν ἀκρὰν τοῦ δάσους, εἰς τὸ χωρίον, περὶ τοῦ ὁποίου σὰς εἶπα. Δηλαδῆ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου κατοικοῦσιν ἐκεῖ, διότι ἐγὼ λείπω πρὸ δεκαετίας.

— Διατί;

— Διὰ νὰ σπουδάσω καὶ ἀποκτήσω ἕν ἐπάγγελμα.

— Ἄ! εἶπεν ἡ Ζουάννα ἔμφροντις ἀναλογιζομένη τὴν ὁμοιότητα τῶν θέσεων αὐτῶν.

Εἶτα αὕτη ὑπέλαθε:

— Σὰς βεβαίῳ ὅτι μοὶ ἐμπνέετε συμπάθειαν. Ἐπιτρέψατέ μοι λοιπὸν νὰ σὰς ἐρωτήσω ἂν ἐπετύχατε.

— Ὡ! ἀπεκρίθη ὁ νεανίας σείων τὴν κεφαλὴν μετρίως. Εἶναι τόσῳ δύσκολον! Θὰ κατορθώσω ἐν τούτοις ν' ἀπαλλαγῶ τῶν δυσχερειῶν, τὸ ἐπιθυμῶ δὲ διακαῶς, ὀλιγώτερον δι' ἐμὲ αὐτόν, σὰς βεβαίῳ, ἡ διὰ τοὺς ἀδελφούς μου καὶ τὴν ἀδελφὴν μου.

— Ἀγαπᾶτε λοιπὸν πολὺ τὴν οἰκογένειάν σας;

— Ἐξ ὅλης καρδίας. Τί ἄλλο ἔχω νὰ ἀγαπήσω;

— Ἐχετε δίκαιον· εἴθε εὐτυχέστερος ἐμοῦ. Οὐδένα ἔχω ν' ἀγαπήσω καὶ δὲν ἔχω οἰκογένειαν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης συνωμίλουν φιλικῶς μετὰ τῆς διαχύσεως δύο καρδιῶν συνησπισμένων.

Φθάσασα εἰς Ρέν ἡ Ζουάννα ἐγένωσκε κατὰ βάθος τὴν ἱστορίαν τοῦ συνταξειδιώτου αὐτῆς.

Ἐγνώριζεν ὅτι οὗτος ἀπῆλθε νεώτατος εἰς τι ἐκπαιδευτήριον, περὶ τὸ 1866, χάρις εἰς τὰς συστάσεις οἰκογενειακοῦ φίλου του ὅτι ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν, διότι δὲν εἶχε πόρους καὶ ἐπ' οὐδενὸς ἠδύνατο νὰ βασισθῇ· ὅτι βραδύτερον μετέβη εἰς Παρισίους πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν του, ἔνθα ἔζησε μαθητεύων καὶ προγυμναζῶν καὶ ἔνθα ἔτυχε τῆς ὑποστηρίξεως διασῆμου καθηγητοῦ.

Ἦρξατο εἶτα τῆς σπουδῆς τῆς ἰατρικῆς ἐν παντοίαις στερήσεσιν. Εἰργάζετο διὰ νὰ πληρώσῃ τὰς ἐγγραφὰς αὐτοῦ καὶ διὰ νὰ συντηρηθῆται.

Γενόμενος διδάκτωρ, ἐξεπλήρου χρέη βοηθοῦ παρὰ τινι διασῆμῳ χειρουργῷ. Οἱ δυστυχεῖς χρόνοι εἶχον ἤδη παρέλθει. Ἦδη, περιποιούμενος τὸν ἀσθενῆ αὐτοῦ, θὰ ἀπελάμβανε πραγματικῶν διακοπῶν ἐπὶ ἓνα μῆνα μέχρις ἕξ ἑβδομάδων, ὅπερ δὲν εἶχεν αὐτῷ συμβῆ πρὸ δεκαετίας. Τέλος εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ συναντήσῃ τόσῳ ἀγαπητῇ συνταξειδιώτιδα, κατὰ τὸ πρῶτον ταξειδιον διασκεδάσεως, ὅπερ ἐπεχειρεῖ.

Δὲν ἀπέκρυψε τῇ κρεολῇ ὅτι ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἦν πενιχροτάτη· ὅτι ἦτο μὲν ἀρχαιοτάτη, ἀλλ' εἶχεν ἐκπέσει· ὅτι οἱ ἀδελφοὶ του ἔζων διὰ τῆς θήρας καὶ ἀλιείας· ὅτι ὁ πρωτότοκος ἐκαλλιέργει τὰς ὀλίγας αὐτῶν γαίας καὶ ἔστελλεν αὐτῷ ἐκ τῶν οικονομιῶν του κατὰ καιροῦς λουδοβίκεϊά τινα· ὅτι οὗτος ἐδαπάνῃ αὐτὰ ἀγοραζῶν μικρὰ τινα ἀντικείμενα, καλλωπισμοῦ διὰ τὴν ἀδελφὴν του, ἥτις εἶναι ὠραιοτάτη, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ νυμφευθῇ ἄλλοίφει προικός· ὅτι ἡ μόνη αὐτοῦ φιλοδοξία ἦτο νὰ σχηματίσῃ μικρὰν περιουσίαν, ἵνα μερισθῇ αὐτῇ μετ' ἐκείνης καὶ τῶν ἀδελφῶν του· ὅτι ὅμως πρὸς τοῦτο ἀπηρτεῖτο ἐργασία πολλῶν ἐτῶν.

Ἡ Ζουάννα ἠκροῦτο αὐτοῦ ἐν σιγῇ

συμμεριζομένη τὴν θέσιν καὶ τὰ αἰσθη-
ματα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου νεανίου.

Βαθμηδὸν λαβοῦσα θάρρος εἶπεν αὐτῷ
τινὰ τῶν μυστικῶν τῆς ἀποκρύφου ἀλλὰ.

Διηγῆθη αὐτῷ τὴν γέννησίν τῆς εἰς
τὴν νῆσον τοῦ Βουρβόπου, τὸν θάνατον
τῆς μητρὸς τῆς, τὴν ἀφίξίν τῆς εἰς Χά-
βρον καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ πατρὸς τῆς,
τοῦ ὁποίου δὲν προέφερε τὸ ὄνομα.

Ὡς ἐκεῖνος, καὶ αὐτὴ ἔμεινεν ἀνευ πε-
ριουσίας, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι αὐτὴ προσ-
εδόκα βίον ἀνετον, ἐθισθεῖσα ἀπὸ τῆς νη-
πιακῆς αὐτῆς ἡλικίας εἰς τὴν εὐμάρειαν
καὶ τὴν ἀνεσιν.

Πλὴν μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς ἀπώλεσε
συγχρόνως τὸ πᾶν.

Ἐγένετο παιδαγωγός, μετέβαλεν ὅμως
εἶτα θέσιν ἔνεκεν εὐτυχούς τινος συμβεβη-
κότος, ὅπερ ἀπέκρυψε.

Πρὸ ὀλίγου ὑπέστη βαρεῖαν συμφορὰν·
μετέβαινεν εἰς Βρεττανίαν ἀνευ σκοποῦ,
διὰ νὰ διασκεδάσῃ ἐπεθύμει δὲ νὰ διέλθῃ
ἐκεῖ ἐβδομάδας τινὰς ἐν ἐρημίᾳ βαθείᾳ.

Ὅσῳ μελαγχολικώτερον θὰ ἦτο τὸ μέ-
ρος, εἰς δὲ θὰ κατέφευγε, τόσῳ ἀρμυδιώ-
τερον θὰ ἦτο δι' αὐτήν.

Ἄν δὲν εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ συναντήσῃ
φίλον, διότι ἦτο βεβαία περὶ τῆς φιλίας
τοῦ συνταξιδιωτοῦ τῆς, θὰ ἔμεινεν εἰς
Βᾶν, εἰς τι ξενοδοχεῖον, ἀγνωστος εἰς
πάντας καὶ οὐδένα θέλουσα νὰ γνωρίσῃ·
ἀν ὅμως ἠδύνατο νὰ τῇ ὑποδείξῃ μάλ-
λον ἡμερομηνία μέρη ἢ χωρίον θὰ μετέ-
βαινεν ἐκεῖ εὐχαρίστως.

Ἐζήτησεν εἶτα πληροφορίας περὶ τῆς
θέσεως, εἰς ἣν ἔκειτο ὁ πύργος Σαιν - Ζιλ-
δάς.

Ὁ νεανίας προθύμως ἐξεπλήρωσε τὴν
ἐπιθυμίαν τῆς. Ἐσχεδιάσεν αὐτῇ ἐφ' ἐνό-
ου ἐπισκεπτηρίου τοῦ τὸν πύργον καὶ τὴν
περιοχὴν, ἔδειξε δ' αὐτῇ ποῦ ἔκειντο τὰ
γειτόνα χωρία καὶ τὸ Πενοέ.

Ὅτε ἔδωκεν αὐτῇ τὸ ἐπισκεπτήριον,
ἐκείνη ἔρριψε ταχὺ βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὀνό-
ματος.

Ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου ἀνεγράφετο :

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

καὶ κατωτέρω :

Δ. Ι.

Ὁδὸς Ὀσφείλ, 20.

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἰδοῦσα ἡ κρεολή, ἀνε-
σκιρτήσασα. Τὸ ὄνομα ἐκεῖνο δὲν ἦτο ἀγνω-
στον αὐτῇ. Ἐνεθυμείτο ὅτι εἶχεν ἄλλοτε
ἀκούσει αὐτὸ, πρὸ πολλοῦ ὅμως, χωρὶς
νὰ ἐνθυμηθῆται ποῦ καὶ παρὰ τίνος.

Ἄδυνατοῦσα νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἀνα-
μνήσεις αὐτῆς, ἐξήτασε τὸ σχεδιάσμα
τοῦ νέου αὐτῆς φίλου.

Τὸ Ἐλβὲν ἦν τὸ πλησιέστερον χωρίον.

Ὁ Κλαύδιος εἶπεν αὐτῇ ὅτι τὸ Ἐλβὲν
ἦτο ρωμαντικώτατον, ὅτι ἐκεῖ θὰ εὕρισκε
μέρος ἀληθῶς μεσαιωνικόν, εἰς δὲ ὁ πολι-
τισμὸς μόλις εἶχεν εἰσχωρήσῃ· ὅτι οἱ πέ-
ριξ περιπάτοι ἦσαν περιέργοι καὶ ὅτι τὸ
μέρος ἐν γένει ἦν ἐξαισίον.

Προσέθηκε δὲ ὅτι αὐτὸς θὰ ἦτο εὐτυ-

χῆς, ἀν ἐξέλεγε τὸ μέρος ἐκεῖνο, διότι θὰ
ἠδύνατο νὰ τὴν ἐπισκέπτεται ἐνίοτε.

Ἡ Ζουάννα ἠρώτησεν ἀν θὰ εὕρισκεν
ἐκεῖ κατοικίαν.

— Βεβαίως, ἀν δὲν εἴσθε πολὺ ἀπαιτη-
τικῆ.

Ἐπῆρχε τὸ πανδοχεῖον τῆς κυρᾶ Νι-
κόλ Ζακοῦ ὑπὸ τὸ ἔμβλημα τοῦ στρατάρ-
χου, ἔνθα αὐτὴ θὰ ἦτο ὡς εἰς τὸν οἶκόν
τῆς. Ἡ κυρὰ Νικόλ ἦτο ἀγαθὴ χήρα,
ἔντιμος καὶ λίαν περιποιητικῆ. Τὸ μα-
γειρεῖόν τῆς ἐφημιζετο, οἱ δὲ γαστρίμαρ-
γοι μετέβαινον ἐκεῖ, ἵνα εὐχωῶνται δι' ὀ-
λίγων ἐξόδων.

Τὸ πανδοχεῖον τῆς κυρᾶ Ζακοῦ διεκρί-
νετο πρὸς τούτους διὰ τὴν ἀκραν αὐτοῦ
καθαριότητα, ὑπῆρχε δ' ἐν αὐτῷ νεαρὰ
καὶ χερσίσσα ὑπηρετίς, ἡ Νιότ Κουσσάκ,
ἡ θυγάτηρ τοῦ πεταλωτοῦ τοῦ Πενοέ,
ἣτις θὰ διηγείτο αὐτῇ τὰς παραδόσεις
τοῦ τόπου καὶ δὲν θὰ τὴν ἀφινε ποσῶς νὰ
στενοχωρηθῆ.

Καὶ ὁ Κλαύδιος, ὅστις βαθμηδὸν ἠσθᾶ-
νετο ἑαυτὸν ἐλκυόμενον πρὸς τὴν θελκτι-
κὴν αὐτοῦ γείτονα, παρώτρυνεν αὐτήν νὰ
κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ἐγνωρίζε προ ἔτων τὴν
ξενοδόχον καὶ εὐχαρίστως θὰ συνίστα
αὐτῇ τὴν ὥραιαν ταξιδιωτίδα.

Αὐτὸς εἶχεν ἐπίσης ἀνάγκην ἀναπαύ-
σεως, διότι, τελευταίως, εἶχε πολὺ ἐργα-
σθῆ, ὁ δὲ προϊστάμενος αὐτοῦ, ὅστις τὸν
ἠγάπα, συνέστησεν αὐτῷ διαμονὴν ἐν
ἐξοχῇ καὶ περιπάτους ἐν καθαρῷ ἀέρι.

Μεταβαίνων ἐκ Δοριᾶν πρὸς ἐπίσκεψιν
τῶν ἀσθενῶν του, θὰ διήρχετο ὄρας τι-
νάς παρὰ τῇ κυρίᾳ Ζακοῦ. Ἐκεῖθεν ἦτο
ὁ δρόμος του, ἠλπιζε δὲ ὅτι βραδύτερον
ἢ φιλία αὐτῆ, ἦν ἡ τύχη συνῆψε, δὲν θὰ
ἐσβέννυτο, ὡς τὸ πῦρ ἐν τῷ ἀχύρῳ.

Ἡ θερμότης τῆς νεότητος τοῦ Κλαυ-
δίου ἐθέρμαινε τὴν ἤδη ψυχρανθεῖσαν ψυ-
χὴν τῆς Ζουάννας. Ἡ ἀρμονία τῶν λό-
γων τοῦ νεανίου ἐλίκνιζεν αὐτήν, ὡς φωνὴ
μητρὸς λικνιζούσης τὸ πάσχον τέκνον τῆς.

[Ἐπαῖτα συνέχεια].

*Κ

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

III'

Ἐχει ἀχνὸ τὸ πρόσωπο· τὰ ἴμματα
ἀγρία... Καὶ σὲ κάθε κίνημά του,
εἰς ὅλας του ταῖς πράξεις, ἔχει κάτι
φοβερὸ, ποῦ ἀνθρώπινο δὲν εἶναι.

(ΜΑΡΙΑΝΝΑ, ἀρχαία τραγωῖδα).

Ἐλθετε ἵνα θαυμάσωμεν τὴν δόξαν τῆς
δημιουργίας ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ ὠκεανοῦ.
Ἴδου οὗτος ἀναπαυόμενος ἐν τῇ ἡρεμίᾳ
τοῦ λέοντος.

Οὐδεὶς ἀνεμος τολμᾷ νὰ διαταράξῃ
τὴν κυανῆν ἐπιφάνειάν του· οὐδὲν κύμα
νὰ στεναῖξῃ ἐν μέσῳ τῶν σκοπέλων.

Φαίνεται καθρέπτῃς, ἐφ' οὗ τὰ τοῦ
στερεώματος κάλλη ἀντανακλῶνται ἐν
χαρᾷ.

Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου βυθίζεται
μακρὰν, λίαν μακρὰν, ἀναζητῶν ὄριον
— ἐνυπάρχον μὲν, ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ
σχηματισμοῦ του, ἐν τῇ ὁράσει του· ἀλλ'
ἀγνωστον ὅλως εἰς τὸν ὠκεανόν.

Τὸ βλέμμα ἀπόλλυται ἐν τῇ ἀπειρίᾳ
τῶν ὑδάτων, καὶ ἐπὶ τέλους ἀναγκάζεται
νὰ στραφῆ ἐν ταπεινώσει πρὸς τὴν γῆν,
ἐνῶ τὸ πνεῦμα φρίσσει ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ὁ
πηλὸς δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ τὴν θέαν
τῶν στοιχείων, — καθὼς ἡ θρασεῖα ψυχὴ,
ἡ ἐν τῇ τόλμῃ αὐτῆς θέλουσα νὰ εἰσδύσῃ
ἐν τῇ περιβαλλούσῃ τὸν θρόνον τοῦ Παν-
τοδυναμοῦ νεφέλῃ, μετὰ μακροῦς μόχθους
ἐν ταῖς ἀβύσσοις τοῦ νοητικοῦ κόσμου,
λιποθυμῆ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ μεγα-
λείου τῆς εἰκόνας, καταναλισκομένη ὑπὸ
τῆς σκέψεως, ἠττωμένη ὑπὸ τῆς βεβαι-
ότητος ὅτι ὁ Αἰώνιος δὲν εἶναι δυνατόν
νὰ συμπεριληφθῆ ἐν τῷ προσωρισμένῳ ὅπως
ἀποθάνῃ σχήματι.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ὠκεανοῦ...
καὶ ὅμως τὸ ἄστρον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ
φωτὸς φαίνεται πλησιάζον εἰς αὐτὸν τρέ-
μον, ὡς ὁ ἰκέτης εἰς τὸν θρόνον τοῦ Κυ-
ρίου, — τὸ πλεῖστον, ὡχρὸν καὶ ἀνευ ἀκτί-
νων — καὶ ἐκεῖνος δέχεται αὐτὸ ἐν τοῖς
ἀπείροις αὐτοῦ κόλποις, ὡς ἡ γῆ τὸ γε-
νόμενον πτώμα πλάσμα.

Ἄλλ' ὅταν τὰ ὕδατα συνωθῶνται
μαϊνόμενα, λυσσώδη, ὡσεὶ ἀγωνιῶντα
ν' ἀνακτήσωσι τὸ ἀρχαῖον κράτος — δι-
ότι ἡ γῆ ἐξήλθεν ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς
θαλάσσης κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ —
καὶ ἐφορμῶσι κατὰ τῶν ἀκτῶν, ἔνθα εὐ-
ρίσκουσι τὸ ἀνυπέροβτον ὄριον καὶ μόνον
ἄξιον νὰ καταβάλλῃ τὴν φοβερὰν αὐτῶν
ἰσχύν, — τὸ ρῆμα τοῦ Δημιουργοῦ, ὅπερ
ἀπωθεῖ αὐτὰ — ὅταν κυλιόμενα ἐν τῇ εὐ-
ρείᾳ αὐτῶν ἐκτάσει περιβάλλωσι τὸ ὑπ'
αὐτῶν συναντώμενον πλοῖον — ὁ ναύτης,
μηδεμίαν πλέον ἐξ ἀνθρώπων ἐλπιζῶν
βοήθειαν, ἀτενίζει ἐν ἀπελπισίᾳ τὸν οὐ-
ρανόν, ὅστις δεικνύεται αὐτῷ ἀπειλητικὸς
— καὶ βλέπει ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον σω-
τηρία, — διότι τὰ κύματα, δέον νὰ ἐκτε-
λέσωσι τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν, ἦν ἡ φύ-
σις ἀπήγγειλε κατ' αὐτοῦ· — τότε, ἐν
μέσῳ τῶν περὶ μελλούσης ζωῆς σκέψεων
εἰσδύει ἡ θλιβερὰ ἀνάμνησις τῆς μικρᾶς
αὐτοῦ οικογενείας, κατασπαράττουσα τὴν
καρδίαν του.

Καὶ τὰ τέκνα του; — καὶ ἡ σύζυγος
του;... κοιμᾶται;

Ἐν τῇ βοῇ τῶν ἀνέμων, ἐν μέσῳ τοῦ
βρυχηθμοῦ τῶν κύματων, νομίζει ὅτι
ἀκούει τὸ ὄνομά τῆς, ὡς στεναγμὸν παρα-
φροσύνης ἐν φοβερᾷ ἀγωνίᾳ· πηδᾷ ἔντρο-
μος ἀπὸ τῆς κλίνης· — τρέχει εἰς τὴν
ἀκτὴν... ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο βλέπει ἢ κύ-
ματα ἐξηग्रωμένα καὶ σκοτεινὸν οὐρανόν.

Ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ
ναυαγοῦ... ἀλλ' ὦφειλεν οὗτος νὰ προ-

καλέση τὰ φοβερά στοιχεῖα, λησμονῶν τὰ τέκνα του ;

Ὅταν τὸ πᾶν διατελῆ ὡς ἐν ἀναστατώσει, ὅταν πανταχοῦ ἀνάσῃ ὁ τρόμος — εὐτυχῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἐν ἀσφαλείᾳ περιπατῶν ἐπὶ τῆς παραλίας, μειδιᾷ — ὡς οἱ δεχόμενοι τοὺς προσφιλεστέρους αὐτοῖς φίλους — πρὸς τὸ κύμα, ὅπερ, ἀφοῦ συνέτριψεν ἄπειρα πλοῖα, συντρίβεται ἐπὶ τῶν σκοπέλων τῆς ἀκτῆς !

Εὐτυχῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἐν τῷ βρόμφῳ τῆς βροντῆς καὶ ταῖς ἀγρίαις ὀρυγαῖς τῶν θαλασσιῶν τεράτων, ἀνευρίσκει ἀρμονίαν γλυκυτάτην, ὁμοίαν πρὸς τὴν βαυκαλίσασαν τὰ παιδικὰ αὐτοῦ ἔτη !... ἀλλ' εὐτυχέστερος ἐκεῖνος, ὅστις, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς θυέλλης, ἐρίφθη εἰς τὰ τετραγμένα κύματα !

Οἱ θεαταὶ ἐξώρκιζον αὐτὸν νὰ μὴ τολμήσῃ τοιοῦτόν τι· ἀλλ' ἐκεῖνος, περιφρονῶν τὰς συμβουλὰς τοῦ φόβου, ἀπεφάσισε νὰ διακινδυνεύσῃ ἐπὶ τῶν ἀβύσσων, ὧν ἡ περιγραφή ἔμποιεῖ φρίκην εἰς χιλιάδας θνητῶν !...

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐφαίνετο βεβαίως ὡς ἄτομον περιπλανώμενον ἐν τῷ φωτί... ἐγίνωσκεν ὅτι ἐκιδύνευεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ κατασυντριβῇ... ἠτένισε κατὰ πρόσωπον τὸν θάνατον καὶ δὲν ὠχρίασεν... καὶ πρὸς ἀνταμοιβήν, ἡ ψυχὴ του ἀπηλλάγη πολλῶν γηίνων παθῶν, πολλῶν ἀνθρωπίνων ἀνοσιῶν... Ἐμαθεν ὅτι δύναται νὰ κληθῇ εὐτυχῆς ὁ μὴ φοβούμενος τὸν θάνατον καὶ κρατῶν τοῦ ἄλγους... ἀνεκάλυψε πράγματα, ἅτινα οὔτε αὐτὸς δύναται νὰ εἴπῃ, οὔτε ἄλλος νὰ ἐνοήσῃ, ἀλλ' ὧν ἡ ἀνάμνησις ἔμεινεν ἐν τῷ νῷ αὐτοῦ, ὡς ἀραχῶν μέλλοντος μεγαλείου..

Ὁ γενναῖος ἐκεῖνος, ὅτε μὲν ἀνυψούμενος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν κυμάτων, ἐβλεπεν ὑποκάτω αὐτοῦ τὴν γῆν, καὶ εἰς μακρὰν ἀπόστασιν τὴν ἀκτὴν καὶ τοὺς φίλους του ὅτε δὲ καταπίπτων ἐν τῷ βάθει ἐθαύμαζε θεώμενος τὰ κύματα, ἀνυψούμενα περὶ αὐτὸν ὡς τείχη, καὶ τὰς κορυφὰς τῶν κλινοῦσας ἀφρώδεις καὶ συρίζουσας ὡς ὄφεις ἐπὶ κεφαλῆς ἐριννύος... Ἄλλ' ἐθριαμβεύσας, καὶ ὅτε ἠθέλησεν ἐπανῆλθε σῶος εἰς τὴν ἀκτὴν.

Οὗτος μόνος δύναται νὰ ὀμιλῇ περὶ τοῦ ὠκεανοῦ... καὶ ἐκτείνων τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὡς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ὑψίστου, νὰ λέγῃ : Εἶμαι ἄξιός σου.

Ἐλθετε, καὶ ἄς λατρεύσωμεν τὴν δόξαν τῆς δημιουργίας ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ ὠκεανοῦ.

Ὡ ὠκεανέ !...

Σὲ ἀγαπῶ, διὰ τῆς ἀγάπης ἐκείνης, δι' ἣς οἱ ἐν μωρίᾳ ἀδελφοί μου θεῶνται τὴν μορφήν τῆς γυναικός...

Χαίρω ἀκούων τὸν ἦχον τῶν κυμάτων σου, βλέπων τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν τρικυμίαν σου. Ὑπῆρξες ἐλευθέρος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς τῆς δημιουργίας. Οὐδεὶς ἰσχυρὸς ἠδυνήθη νὰ σοὶ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν του... Οὐδεὶς φιλόδοξος — εἴτε διὰ κολακειῶν, εἴτε διὰ τῆς ἰσχύος, — νὰ σὲ καθυποτάξῃ...

Αἱ διαδοχαὶ τῶν ἐτῶν καὶ τῶν ἐποχῶν

οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχὺν ἐπὶ σοῦ... καὶ ὁ βάρβαρος βασιλεὺς, ὅστις ἠθέλησε νὰ σὲ ἀλυσοδέσῃ, ἀναφέρεται χλευαστικῶς ἐν τῇ ἱστορίᾳ...

Αἱ ἀλύσεις ἐσφυρηλατήθησαν διὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Σὺ εἶσαι ἄπειρος καὶ ἰσχυρός... διότι τὸ χάος ἦτο ὕδωρ, καὶ εἰς ὕδωρ αὐτὸς θὰ ἐπανεῖλη...

Τότε τὸ φῶς θὰ σβεσθῇ. ἐπανερχόμενον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ του διαμονῇ.

Τὸ πῦρ, ὁ ἐχθρὸς σου, θὰ καταβληθῇ, καὶ ὁ ὀλεθρὸς του θὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν νίκην σου εἰς τὸν κόσμον.

Τότε, οὔτε ἀστέρες, οὔτε σελήνη, οὔτε οὐρανός, οὔτε γῆ !...

Τότε θὰ ἀγάλλεσαι, ἐπὶ τῷ θριάμβῳ τῆς καταστροφῆς, ἐν τῇ ἐρημίᾳ τῆς ἀπειρίας σου... Ὅθεν, ἐνόσφ' ἔω, διατρέχω κατὰ μῆκος τὰς ἀκτὰς σου καὶ λατρεύω τὴν δόξαν τῆς δημιουργίας ἐν τῇ ἰσχύϊ σου...

Ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ στέμματος, ὁ Κάρολος, ἀπὸ τριῶν ἡδῆ ἡμερῶν ἔπλεεν ἐν τῷ ὠκεανῷ.

Συχνάκις, γευματίζων ἢ παίζων τοὺς κύβους, ἠγέρετο ἀΐφνης τῆς τραπέζης, ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, παρετήρει ἐντείνων τὴν ὄρασιν αὐτοῦ ὅσον ἠδύνατο περισσότερον, πρὸς Βορρᾶν, καὶ ἀνέκραζε διὰ φωνῆς, ἐν ἣ διαφαίνετο τρῶμος μετὰ χαρᾶς ἀναμειγμένος :

— Εἶναι ἐκεῖνη ἡ Ἰταλία ;

— Ὅχι, δέσποτα... εἶναι νέφος.

Ἀπεκρίνετο αὐτῷ τις τῶν συμπλωτῆρων, καὶ ὁ Κάρολος ἐπανήρχετο σκυθρωπὸς εἰς τὸ μέρος, ὅπερ εἶχε καταλίπῃ.

Ἐκαστος νῦν, ὅσον καὶ ἂν ἦναι ἀμαθής, ἐννοεῖ εὐκόλως ὅτι ὁ ληστής ἢ οὐδὲν ἔχει αἰσθημα, ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ σφετερισθῇ τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου, ἢ, ἂν ἔχῃ, τὸ αἰσθημα ἐκεῖνο οὐδὲν διαφέρει τοῦ αἰσθήματος τῶν κατακτητῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι προσπαθοῦσι νὰ περιβάλλωσι τὰς πράξεις των διὰ τῶν φωτεινῶν φασμάτων τῆς δόξης. Ἄλλὰ τὸ ψιμύθιον, ὅπερ ἐφεύρον οἱ κατεργαροὶ ὅπως ἐξάρωσι τὸ ἐγκλημα τοῦ ἰσχυροῦ, — δι' ὃ ἐτιμώρησαν τὸν ἀσθενῆ — καὶ τὸ διάφορον ὄνομα — κολουμένον, ὅταν διαπράττεται ὑπὸ πολλῶν : κατορθώματος, κατακτήσεως κτλ. ἐκεῖνου, ὅπερ διαπραττόμενον ὑπ' ὀλίγων καλεῖται : κλοπῇ — δὲν καθησυχάζει τὴν συνείδησιν... καὶ ἡ τοῦ ξένου πράγματος ἀρπαγῇ, εἴτε πολὺ εἶναι τοῦτο, εἴτε ὀλίγον, εἴτε διὰ χιλιάδων ἐνόπλων διαπραττεται, εἴτε διὰ μιᾶς μόνης χειρός, ἢ εἶναι καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις κακόν, ἢ δὲν εἶναι ἀπολύτως.

Ἡ ποινὴ ὁμοιάζει πρὸς ἔμβλημα οἰνοπωλείου, ὅπερ ζωγραφίζεται τόσφ ἐρυθρότερον, ὅσφ χειρότερος εἶναι ὁ οἶνος...

Εἶναι σφραγίς, ἣτις ἐξαπατᾷ ἀπὸ πολλῶν αἰῶνων, καὶ θὰ ἐξακολουθεῖ ἐξαπατᾶ... ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἐλαμβάνεται ὡς καλὸν ἐμπόρευμα ἐκαίνο, ὅπερ δὲν εἶναι τοιοῦτον.

Ἐξέτασθε τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ θὰ

εὕρητε ὅτι ἡ ποινὴ ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐν τῇ ἰσχύϊ καὶ οὐχὶ ἐν τῷ λόγῳ.

Ἐγραψα τὰς σκέψεις ταύτας, οὐχὶ διότι ὁ Κάρολος ἠσθάνετο καὶ τὴν ἐλαχίστην τοῦ συνειδότος τύψιν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ληστείᾳ, ἢν ἠτοιμάζετο νὰ διαπράξῃ, ἀλλὰ διότι ἦλθον εἰς τὸν νοῦν μου.

Τὸν νοῦν τοῦ κόμητος ἐτάραττε τότε μόνον ἡ ἰδέα τοῦ μεγάλου κινδύνου, καὶ τις γενναϊότης, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἠγάπα ὑπερμέτρως τὰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις.

Τὸ κράμα τοῦτο τῶν ἀρχαίων ἐξέων καὶ τῶν νέων συναισθημάτων δὲν περιγράφεται.

Δὲν ἦτο πόθος φυγῆς καὶ ὁμῶς ἀρχὴ τις φόβου ἐπάγωνε τὰ μέλη του. Δὲν ἦτο πόθος ἐπισπεύσεως τοῦ ἀγῶνος, καὶ ὁμῶς ὁ Κάρολος, ὅτε ἤκουεν ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐξελάμβανεν ὡς τὴν Ἰταλίαν, ἦτο νέφος, ἐστέναζεν ἐξ ἀγωνίας... ἦτο ὁ δισταγμός, ὁ κατέχων τὰς μεγάλας καρδίας, κατὰ τὸν μεταξὺ τῆς συλλήψεως τοῦ σχεδίου καὶ τῆς ἐκτελέσεως χρόνον, — δισταγμός, ἐν οὔτε ἐγὼ, οὔτε οἱ ἀναγνώσταί μου ἠσθάνθημεν πώποτε, — διότι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἦλθον ἐν τῷ κόσμῳ ὑπὸ σχῆμα ἐξημοστοῦν τέταρτον !

Ὁ Κάρολος ἦτο ἀνήσυχος, καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν βαρόνοι δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν καθησυχάσωσιν. Εἶχον οὗτοι πολεμῆσιν παρὰ τὸ πλευρόν του ἐν Παλαιστίνῃ καὶ Προβηγγίᾳ ἦσαν διάσημοι ἐπὶ ἡρωϊκοῖς κατορθώμασιν ἀλλὰ τραχεῖς ὡς ὁ περιβάλλων αὐτοὺς σίδηρος.

Ἦγνόουν τὸ μειδιάμα, οὐδὲν ἄλλο γινώσκοντες ἢ τὸ ξίφος καὶ τὸν πέλεκυν., ταῦτα καὶ μόνον ἀπετέλουν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὴν ἀνατροφὴν τῶν εὐγενῶν. Ἴσως ἠδύναντο νὰ διηγηθῶσι τὰς παρελθούσας ἐκστρατείας των, καὶ ἐν τῇ διηγήσει τῶν κινδύνων, καθ' ὧν ἐθριαμβεύσαν ν' ἀντλήσωσι νέον θάρρος, ὅπως ἀντεπεξέλθωσι καὶ κατὰ τοῦ ἐπικειμένου.

Ἄλλ' ὅταν ἡ ψυχὴ ἀγωνιᾷ ἐπὶ τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους, σπανίως εὐρίσκεται τις ὅπως διηγηθῇ, καὶ σπανιώτερον ἔτι ὅπως ἀκροασθῇ ἀρχαίας ἱστορίας.

Οἱ ἡμέτεροι βαρόνοι, ἐν τῷ ἐλαχίστῳ σάλφ, ἀνεπὶ ἡδῶν ξιφῆρες, νομίζοντες ὅτι προσεβλήθησαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, — καίπερ δὲ ἐβλεπον ὅτι ἠπατώντο, δὲν ἀπέβαλλον τὰς ὑπονοίας των.

Ὁ κυβερνήτης, ἐρυθροπάρειος καὶ οὐλόθριξ προβηγγιανός, ἦτο διασκεδαστικώτατος καὶ θερμὸς ἐραστὴς τοῦ καλοῦ οἴνου, ἰδίως τοῦ τῆς Καμπανίας.

Ἐγίνωσκε ν' ἄδη παίζων βάρβιτον, ὁτιῶ ἡ δέκα ἄσματα τοῦ καπηλείου, ἐπίσης καὶ πάσας τὰς βλασφημίας, αἵτινες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διέτρεχον ἀνὰ τὰ στόματα τῶν πιστῶν. Ἐπειδὴ ὁμῶς, ὅπου ἐφαίνετο ἡ αὐστηρὰ μορφή τοῦ Καρόλου, τὸ παιδρὸν ἄσμα ἐξηφανίζετο, ἐπίσης καὶ ἡ βλασφημία, — διότι ὁ κόμης ἦτο θεῖος ἢ προσεποιεῖτο ὅτι ἦτο — ἅπαντα ἢ ἐπιστήμη τοῦ κυβερνήτου ἐξε-

1 Φράσις τυπογραφικῆ σημαίνουσα τὸ μικρότερον σχῆμα τῶν βιβλίων.

μηδενίζετο, και ούτος ἴστατο ἐκεῖ ἄφωνος και ἀκίνητος, ὡς νεκρός. Καὶ ἠδύνατο μὲν νὰ ὀμιλήσῃ περὶ οἴνων, ἀλλὰ πῶς θὰ ἐτόλμα ἐνώπιον ἡγεμόνος, ὅστις μόνον ὕδωρ ἔπινε; . . .

Ὁ κυβερνήτης ἦτο ἐν ἀπελπισίᾳ! . . .

Βαθυτάτη λοιπὸν σιγή, ἣν διέκοπτε μόνον ὁ κρότος τῶν κωπῶν και ὁ ἐν τοῖς ἰστίοις πνέων ἀνεμος, ἐπεκράτει ἐν τῇ γαλέρᾳ. Τὴν τετάρτην τῆς θαλασσοπλοίας ἡμέραν, κατὰ τὴν δειλὴν, ὁ Κάρολος αἰσθανθεὶς ὅτι ἡ γαλέρα ἔπλεε ταχύτερον ἢ κατὰ τὰς τρεῖς προηγουμένας, ἀνήλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπου οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρχε πλὴν τοῦ πηδαλιούχου, ὅστις κρατῶν τὸ πηδάλιον και βλέπων ἀενάως εἰς τὴν πυξίδα, ἐφαίνετο ὅτι οὐδὲως προσεῖχεν εἰς αὐτόν.

Ὁ Κάρολος, τὰς χεῖρας ἔχων ἐσταυρωμένας, ἤρξατο διατρέχων κατὰ μῆκος τὸ καταστρώμα· ἀλλ' ὅσον θορυβώδη και ἄν ἦσαν τὰ βήματά του—διότι καθ' ἕξιν ἔφερε πάντοτε τὴν πανοπλίαν—ὅσον και ἄν ἴστατο αἰφνης ἐνώπιον τοῦ πηδαλιούχου κτυπῶν ἀνυπομόνως τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, — οὗτος ἐξηκολούθει πάντοτε ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην.

Τοῦτο ἐξηρέθισε τὴν περιεργίαν τοῦ Καρόλου, θέλοντος νὰ μάθῃ ποῖος ἦτο ὁ ἀπαθὴς ἐκεῖνος. Ὅθεν ἐπιστρέψας και ἰδὼν τὸν κυβερνήτην, ὅστις ψιθυρίζων ἄσμά τι κατηυθύνετο πρὸς τὸ μέρος τοῦ πηδαλιούχου, ἐφώνησεν:

— Ὑποτελῆ; . . .

Καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

Ὁ κυβερνήτης, ἀποκαλυφθεὶς και ὑποκλιναμένος εὐσεβάτως, ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς δύο ἢ τριῶν βημάτων ἀπόστασιν, λέγων:

— Δέσποτα!

Ὁ Κάρολος δὲν ἀπεκρίθη· ἀφοῦ δ' ἐφθασεν εἰς τὴν ἄκραν τῆς γαλέρας, ἀνυψώσας τὴν δεξιάν, ἠνέωξε τὸν δείκτην και τὸν ἀντίχειρα, ἐστήριξεν ἐπ' αὐτῶν τὸν πῶγωνα και ἔμεινεν ἀφηρημένος.

Ὁ κυβερνήτης, ἀκίνητος ἐκεῖ, κεκυφώς και ἀσκεπής, ἐφαίνετο ὡσεὶ προσβληθεὶς ὑπὸ καταληψίας.

— Ὑποτελῆ;

— Δέσποτα!

— Εἰξεύρεις νὰ μοῦ εἰπῆς ποῖος εἶναι ὁ πηδαλιούχος;

— Ὅχι σὰς εἶπῶ, δέσποτα, ἀπήντησεν ὁ κυβερνήτης, χαίρων ὅτι ἠδύνατο πλέον νὰ ὀμιλήσῃ. Ὅτε διεδόθη ἐν Προηγίᾳ ὅτι εἴχετε ἀποφασίσῃ τὴν κατὰ τῆς Νεαπόλεως ἐκστρατείαν, και ὅτε εἴχον ἀρχιστράτη και πολεμικαὶ παρασκευαί, ἐσπέραν τινά, — ἂν καλῶς ἐνθυμοῦμαι — ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν μου και διερχόμενος τὴν πλατείαν τῆς Ἀγίας Γενοδέφας, συνήντησα τὸν κύριον Γασπαρίνον, μεγαλέμπαρον γαλλικῶν ὑφασμάτων, στενὸν φίλον μου και σύντεκνον — διότι τοῦ ἐβάπτισα ἕνα παιδάκι, τὸ ὅποτον θὰ ἦναι τώρα δύο χρονῶν, ἀπάνω κάτω, και τὸ ὅποτον ἂν ἐτύχαινε νὰ ἰδῆτε, δέσποτα, εἶμαι βέβαιος

ὅτι θὰ ἐλέγετε ὅτι εἶναι τὸ ὠραιότερον παιδάκι τοῦ κόσμου . . .

— Λοιπὸν; εἶπε διακόψας αὐτόν ὁ Κάρολος.

— Λοιπὸν, καθὼς σὰς ἔλεγα, δέσποτα, ὁ Γασπαρίνος ἤρχετο ἀπὸ τὴν Πίζαν, ὅπου εἶχεν ὑπάγῃ δι' ὑποθέσεις του, και, ὅταν μὲ εἶδεν ἀπὸ μακρὰν, ἔτρεξε μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας φωναζών:

«— ὦ! ὦ! σύντεκε!»

«— ὦ! Γασπαρίνε, εἰσθε σεῖς; εἶπα».

Και ἐκεῖνος:

«— Πῶς ἔχετε;»

Και ἐγώ:

«— Δόξα σοι ὁ Θεός! καλὰ . . . και σεῖς;»

Και ἐκεῖνος:

«— Ἐ! ἔτσι κ' ἔτσι . . . τὰ χρόνια περνοῦν, ἀγαπητέ μου σύντεκε . . .»

Και ἐγώ:

«— Τί μοῦ λέγεις διὰ χρόνια; Ὁ θάνατος θὰ μὰς πάρῃ ζωντανούς, σύντεκε».

Και ἐκεῖνος:

«— Δὲν θάρητε ἔς τὸ σπῆτι νὰ πιούμε λίγο τσοκάνικο, ποῦ μοῦ ἐφίλεψε ἕνας φίλος μου ἔμπορος ἀπὸ τὴν Πίζα, τώρα ὕστερα, και μοῦ ὠρίσθη ὅτι εἶναι ἑκατὸν χρονῶν.

«— Ἐκατὸν χρονῶν! Θεὸς βοήθησε!»

«— Ἐλθετε λοιπὸν, σύντεκε, νὰ τὸ δοκιμάσωμεν.

«— Ἀκοῦτε ἐκεῖ; ἔρχομαι βέβαια».

Και ἐπήγαμε . . . Ἐκεῖ ἔς τὴν κλίμακα εὐρήκαμε τὴν κυρὰ Γινέθρα, ἡ ὅποια μὰς ἐδέχθηκε μὲ ὄλην τὴν καρδιά, σὰν αὐτοκρατορίσσα, ἡ βασίλισσα, και ἐμεῖς ἀφοῦ ἐχαίρετίσαμε ἐκαθήσαμε ἔς τὸ τραπέζι διὰ νὰ δοκιμάσωμε τὸ κρασί. Καὶ εἰμπορῶ νὰ σὰς βεβαιώσω, δέσποτα, ὅτι ἦταν καλὸ . . . μὰ ἀληθινὰ καλὸ . . . Δὲν εἰξεύρω ἂν ἦταν ἑκατὸν χρονῶν, διότι δὲν εἶδα τὸ βαπτιστικὸ του . . . μὰ καλὸ ἦταν βεβαιότατα . . . εἶχα μάλιστα ἀρχίσῃ νὰ σκέπτομαι ὅτι ἦταν καλλίτερο και ἀπὸ τὴν σαμπάνια . . . μὰ ἡ σαμπάνια εἶναι πάντα σαμπάνια,

Ὅταν σπινθηρίζῃ . . .

Ὅταν ἀφρίζῃ . . .

— Λοιπὸν; . . . ἐκραύγασεν ὁ Κάρολος, ἰδὼν αὐτὸν ἀγρίως.

— Λοιπὸν . . . καθὼς ἔλεγα . . . αὐτὸ εἶναι, κύριέ μου, ἀπήντησεν ἐντρομος ὁ κυβερνήτης, ὡσανεὶ εἶχεν ἀπολέσῃ τὴν σειρὰν τῆς ὀμιλίας. Δέσποτα, και . . . ἔτσι ἐνθυμοῦμαι συνέθη . . . σὰν νᾶτανε τώρα! . . . Βλέπετε . . . ἀρχίσαμε νὰ φιλονεικοῦμε διὰ τὸ κρασί . . . και ὁ Γασπαρίνος, ὁ ὅποιος ἔχει καλὴν προμήθειαν, διέταξε και ἔφεραν πολλῶν εἰδῶν, και ὅλα ἐκλεκτά . . . τότες ἀρχίσαμε ταῖς πρόποσες . . . Ζήτη ὁ ἅγιος Διονύσιος! εἶπα ἐγώ, και ἔπια Βορδῶ . . . Ζήτη ἡ Μουζοά! εἶπεν ἐκεῖνος, και ἔπια κρασί τῆς Βουργουνδίας . . . Καὶ ἔπειτα: Ζήτη ἡ ἁγία Γενοδέβα! και ἡ Ὅριφιάρη! και ὁ ἅγιος Λουδοβίκος, και σεῖς, Δέσποτα! και ἐπάνω εἰς τὸ ὄνομά σας ἀρχίσαμε τὴν πρώτην φιλονεικίαν, διότι ἐκεῖνος ἤθελε νὰ πῶμεν εἰς ὑγείαν σας κρασί τῆς Τσοκάνας τῶν ἑκατὸν χρο-

νῶν, και ἐγὼ ἤθελα σαμπάνια. Εἰς τὸ ὕστερο ἐσυμφωνήσαμεν νὰ πῆ καθεὶς ἀπὸ ὅ,τι ἤθελε, και ἔτσι ἔγινε. Τότε, σὰν τὰ ἔφερον ἡ ὀμιλία, ὁ Γασπαρίνος μὲ ἠρώτησε:

«— Εἶναι ἀλήθεια, καλέ μου σύντεκε, ὅτι σὲ ἴλιγο ὁ αὐθέντης μας θὰ πάῃ νὰ κατακτήσῃ τὴν Νεάπολι;

«— Βέβαια!»

«— Και ἐσεῖς, καλέ μου σύντεκε, θὰ πάτε μὲ τὴν γαλέρα σας εἰς αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν;

«— Βέβαια, διότι τί ἀγαπᾷ ὁ Προβεντζάνος: καλὸ σπαθί, καλὸ κρασί και εὐμορφὴ γυναῖκα. Ἄν πεθάνω, κάμε νὰ μοῦ ψάλλουν ἕνα μνημόσυνον, Γασπαρίνε, ἐδῶ κοντὰ εἰς τὸ μοναστήρι τῶν Κορδιλλιέρων. Ἄν ζήσω, σὰν ἐπιστρέψω θὰ πιούμε μαζῆ κρασί τῆς Σικελίας.

«— Σύντεκε, μοῦ εἶπε τότε ὁ Γασπαρίνος, προσέξτε καλὰ εἰς ὅ,τι θὰ σὰς εἰπῶ. Εἰξεύρετε ὅτι εἶμαι ἀρκετὰ πλούσιος ἔμπορος και εἰς ἡλικίαν ὅπου ἀρέσει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀντὶ νὰ συνάξῃ και ἄλλα χρήματα μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, νὰ χαίρεται καλλίτερα τὰ συναγμένα. Διὰ τοῦτο, ἐδῶ και ὀλίγα χρόνια ἐσκεπτόμοσνα νὰ πάψω τὸ ἐμπόριο και νὰ συναξῶ τὰ κεφάλαιά μου, ἀλλὰ πάντοτε μὲ ἐμπόδισε ὅπου εἶχα σκορπισμένους εἰς τὸν κόσμον τόσους ἀνθρώπους, ὅπου τρῶνε τὸ ψωμί μου, καθὼς και μερικαὶς ὑπόθεσες, ὅπου εἶχα εἰς τὴν Πίζα και εἰς τὴν Φλωρεντία. Τώρα ὁμως, ὅπου ἡ ὑπόθεσες αὐταῖς ἐτελείωσαν και δὲν μοῦ μένει ἄλλο παρὰ νὰ ἐξοικονομήσω τοὺς ἀνθρώπους, εἰμποροῦμε, σύντεκε, νὰ τὰ φτιάσωμε εἰς τρόπον ὅπου νὰ εὐχαρισθηοῦμε και οἱ δύο.

«— Λέγετε, Γασπαρίνε.

«— Ἐχω μία εὐμορφὴ γαλέρα, νέα και γρήγορη, ποῦ δὲν τὴν φθάνει πουλί πετάμενο· αὐτὴν σὰς τὴν χαρίζω, ἂν μοῦ ὑποσχεθῆτε νὰ κρατήσετε τοὺς ναύταις, ὅπου ἔχει μέσα, μὲ ταῖς ἰδιαῖς συμφωνίαις, ὅπου τοὺς ἔχω και ἐγὼ ἕως μὲ σήμερα.

«— Εὐχαριστῶ, Γασπαρίνε . . . διότι ἡ ἰδική μου, ἀγκαλὰ και τὴν ἐχρωμάτισα τώρα ὕστερα, πιστεύω ὅτι εἶναι ἀδελφὴ μὲ τὴν βάρκα, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ Πατριάρχης Νῶε ἐφόρτωσε τὰ ζῶα—διότι τότε δὲν ἦταν τόσα πολλὰ εἰς τὸν κόσμον.

«— Ἀξιόλογα! Θέλω νὰ σὰς κάμω ἀκόμα και ἕνα χάρισμα, διὰ τὸ ὅποτον εἰμπορεῖτε νὰ παρουσιασθῆτε μὲ θάρρος εἰς τὸν αὐθέντην μας τὸν Κάρολο και νὰ τοῦ εἰπῆτε: Δέσποτα, ἔχω τὸν καλλίτερον τιμονιέρη, ὅπου εἰμπορεῖ νὰ σὰς φέρῃ σφῶν και ἀκέραιον ἴσια μὲ τὴν Ὅστια.

«— ὦ! αὐτὸ εἶναι πολὺ μεγάλη χάρις, καλέ μου Γασπαρίνε. Κάνετε εἰς ἐμὲ ὄχι ὅ,τι ἕνας φίλος εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ εἰς ἕνα φίλο, παρὰ ὅ,τι ἕνας πατέρας εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ εἰς τὸ παιδί του».

Και ἀσηκώθηκα νὰ τὸν ἀγκαλιάσω, ἀλλὰ ἐσκόνταψα εἰς τὸ τραπέζι και ἔπεσα και τὸ τραπέζι ἔπεσεν ἐπάνω μου. Ὁ Γασπαρίνος ἐξεκαρδίσθηκε ἀπὸ τὰ γέλοια,

όπου τὰ μάτια του ἔτρεχαν δάκρυα, καὶ ἐμποροῦσε κανεὶς νὰ μετρήσῃ πόσα δόντα εἶχε ἔς τὸ στόμα του. Ἐπεσεν ἀνάσκειλα εἰς τὴν καθήκλα. ἐσήκωσε τὰ πόδια του, καὶ νὰ σοῦ τον σωρὸ μὲ τὴν καθήκλα εἰς τὸ πάτωμα· ἀλλὰ, καθὼς ἠθέλησεν ὁ Θεός, δὲν ἔχασε τὸ ἐνθυμητικὸν του, ἀλλῶως τὰ γέλοια θὰ ἐγίνονταν δάκρυα. Ἐτρεξαν ἡ γυναῖκά του καὶ ἡ δοῦλά του μὲ τὸ φῶς, μὰς ἐσήκωσαν καὶ μὰς ἔβαλαν εἰς τὸ κρεβάτι, διότι τὴν νύκτα ἐκείνην ἐκοιμήθηκα εἰς τὸ σπῖτι τοῦ Γασπαρίνου, δέσποτά μου.

Εὐτυχῶς διὰ τὸν κυβερνήτην, ὁ Κάρολος ἀπ' ἀρχῆς ἔτι τῆς ὁμιλίας του, παρατηρῶν μέλαν τι σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος καὶ νομίζων ὅτι ἦτο ἡ Ἰταλία, εἶχεν ἀφαιρεθῆ αὐθις εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δὲν ἤκουε τί ἔλεγε, διότι ἄλλως θὰ τὸν ἔκαμνε νὰ μὴ λησμονήσῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἄχρι τῆς τελευταίας του στιγμῆς. Εἶτα, συνελθὼν ἐκ τῆς ἀφαιρέσεώς του, ἐπανέλαβε διὰ τρίτην φοράν :

— Λοιπὸν ;

— Λοιπὸν ; . . . καθὼς ἔλεγα. ἐκλαμπρότατε κόμη, τὸ πρωὶ ὁ Γασπαρίνος ἐμβῆκε εἰς τὴν κάμαρά μου, μ' ἐτράβηξε ἀπὸ τὸ πόδι τόσον, ἕως ὅπου ἐξύπνησα

« — Ἄ ! εἶθε σεῖς ;

« — Ἐγὼ εἶμαι, καλέ μου σύντεκνε. Σηκωθῆτε κ' εἶναι μεσημέρι.

« — Τί εἶναι ; ἀπήντησα μὲ χασμουρητὸ καὶ ξεντολόγημα.

« — Μεσημέρι.

— Τότες ἐσηκώθηκα, ἐχαιρέτησα τὴν κυρίαν, καὶ ὅταν ἤθελα νὰ φύγω, ὁ Γασπαρίνος μοῦ εἶπε ἔς τ' αὐτί :

« — Αὐριο, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, σοῦ στέλνω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον εἰς τὸ σπῖτι.

« — Ποῖον ἄνθρωπον ;

« — Τὸν τιμονιέρη τῆς γαλέρας.

« — Μὰ τί, ὄνειρεύεσθε ἔξυπνος, σύντεκνε ;

« — Πῶς ! δὲν ἐνθυμεῖσθε τὴν γαλέρα, ποῦ θὰ σὰς χαρίσω ;

— Καὶ τί ; . . . ἔ ! βέβαια . . . μὰ ἐνόμιζα πῶς ἦταν ὄνειρο. Λοιπὸν. αὐριον τὸν περιμένω εἰς τὸ σπῖτι. Μὰ, πιστέ μου σύντεκνε, ἔξευρετε νὰ μοῦ πῆτε τί ἄνθρωπος εἶναι ; »

— Καὶ ἐκεῖνος ; εἶπεν ὁ Κάρολος.

— Καὶ ἐκεῖνος μοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἴξευρε καὶ ὅτι . . .

Ὁ Κάρολος ἐνόμιζεν ὅτι ὁ κυβερνήτης τὸν ἐνέπαιζεν, ὅθεν, σφίγγας τὴν πυγμὴν, ἠπειλήσεν νὰ πλήξῃ αὐτὸν κατὰ πρόσωπον.

Ὁ κυβερνήτης, ἐγερθεὶς, ἔφυγε βλασφημῶν, ἀλλὰ μετὰ τῶν ὀδόντων, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι Λουδοβίκος ὁ Θ' τῆς Γαλλίας, ὁ καλούμενος Ἄγιος, εἶχε διατάξῃ νὰ κόπτωσι τὴν γλῶσσαν δι' πεφυρακτωμένου σιδήρου παντὸς βλασφημησάντος.

— Κυττάτε τί ἀράπικο ἰδίωμα ἔχουν αὐτοὶ οἱ αὐθεντάδες. Τοῦ λέγω τὴν ὑπόθεσι καθὼς πρέπει, μὲ τὸ νῆ καὶ μὲ τὸ σίγμα, καὶ αὐτὸς εἰς ἀνταμοιβὴν ὀλίγον ἔλεψε νὰ μοῦ σπάσῃ τὰ μούτρα. ὦ ! τί

παράξενος ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ ἐκλαμπρότατος Κάρολος ! . . . Ἴσως θὰ μοῦ πῆτε πῶς ἔχει ψύλλους εἰς τ' αὐτί ! . . . μὰ μήπως τοῦ εἶπα ἐγὼ νᾶμπη ἔς αὐταῖς ταῖς φροντίδεις ; . . . Μήπως ἀνακατεύθηκε διὰ νὰ μοῦ κάμη χάρι ; . . . καὶ πρέπει νὰν τᾶχη μαζῆ μου ;

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κυβερνήτης, ἐπλησίασεν εἰς τι ἀγγεῖον, ἐξ οὗ, πληρώσας κύπελλον οἴνου, ἐπιεν αὐτό. Εἶτα, τοποθετήσας τὸ κύπελλον ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ, ἀπέμαξε διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς χειρὸς τὰ χεῖλη καὶ στενάξας εἶπε :

« — Ἄς τὴν καταπιούμε καὶ αὐτή !

Ὁ κυβερνήτης, καθ' ἃ λέγουσι τὰ χρονικά, ἦτο λίαν εὐαίσθητος, διότι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ἄδειαζε πολλὰ ποτήρια.

Ἐν τούτοις, ὁ Κάρολος, ὅστις μετεμελήθη ἀμέσως διὰ τὸ ἀγροίκον αὐτοῦ κίνημα, ἐπανέλαβε τὸν περίπατόν του, προσπαθῶν παντοιοτρόπως νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν πηδαλιούχον, ὅπως ἐγειρῇ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἄλλὰ ματαιῶς.

Ἐπὶ τέλους, ἀπεφάσισε νὰ σταθῇ παρ' αὐτὸν καὶ νὰ εἰπῇ, ἀλλὰ διὰ τρόπον, ὅστις νὰ μὴ φαίνεται ἐρώτησις καὶ ἐν τοσοῦτῳ νὰ προκαλῆ τὴν τοῦ ἄλλου ἀνομολογίαν :

— Ὡρατὸς καιρὸς !

Ἄλλ' ὁ πηδαλιούχος, ἀτενίζων πάντοτε τὴν πυξίδα, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Ὁ Κάρολος, ὅστις ἦτο ἀνυπόμονος, ὡς τὸ πλεῖστον τῶν Γάλλων, δὲν ἠδυνήθη νὰ δεσπόσῃ ἐαυτοῦ πλέον καὶ ἠρώτησεν ἀπ' εὐθείας :

— Πῶς σοῦ φαίνεται, πηδαλιούχε ; εἶναι αὐτὸς ὁ καιρὸς καλός ;

— Εἶναι.

— Καὶ νομίζεις πῶς θὰ διαρκέσῃ .

— Ποῖος στέλλει τὴν τρικυμίαν ; ποῖος τὴν γαλήνην ; Εἴμπορεῖ τὸ πλάσμα νὰ γνωρίζῃ τὰ μυστικά, ὅπου εἶναι ἐκεῖ ἐπάνω ;

Καὶ διὰ τοῦ δακτύλου ἔδειξε τὸν οὐρανόν.

[Ἐπιτετα συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΡΒΑΝΘ

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Διήγημα

[Συνέχεια]

Ἐκείνη ὑπήκουσεν· ἀλλ' ἡ Κορνηλία, μόλις ἔλαβε τὸ βρέφος μετέβαλλεν ὄψιν, καὶ καταβροχθίζουσα αὐτὸ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν :

— Εἶπέ μου, ἐφώνησε, τὸ παιδίον αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον μοὶ ἔφεραν πρὸ ὀλίγου ;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπήντησεν ἡ θαλαμηπόλος.

— Ἄλλὰ πῶς εὐρέθησαν αὐτὰ τὰ

σπάργανα ; ὑπέλαβεν ἡ Κορνηλία, διότι δὲν εἶνε τὰ ἴδια, μὲ τὰ ὅποια τὸ εἶχον τυλίξει ὅταν μοὶ τὸ ἔφερον· μήπως τὸ βρέφος δὲν εἶνε τὸ ἴδιον ;

— Ὅλα γίνονται, κυρία, λέγει ἡ θαλαμηπόλος.

— Πῶς ! ὅλα γίνονται ! ἐφώνησεν ἡ Κορνηλία. Παναγία μου, τί λέγεις, φίλη μου ; Ἄ ! ἡ καρδία μου κινδυνεύει νὰ διαρραγῇ ἕως οὐ μάθω τί συμβαίνει. Εἰπέ μου, καλή μου φίλη, σ' ἐξορκίζω, εἰς ὅ, τι ἔχεις προσφιλέστερον, εἰπέ μου ποῦ εὐρέθησαν αὐτὰ τὰ πλοῦσια σπάργανα ! Πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι εἶνε τὰ ἰδικά μου, ἐὰν δὲν μὲ ἀπατώσιν οἱ ὀφθαλμοὶ μου καὶ ἡ μνήμη μου· μὲ αὐτὰ τὰ σπάργανα, ἢ μὲ ἄλλα ὁμοίωτα, παρέδωκα εἰς τὴν ὑπηρέτριάν μου τυλιγμένον τὸ ἀγλαΐσμα τῆς ψυχῆς μου. Ποῖος τὰ ἀφῆρσε, δυστυχία μου ! ποῖος τὰ ἔφερεν ἐδῶ ;

Ὁ δὸν Ζουὰν καὶ ὁ δὸν Ἀντώνιος, οἵτινες ἤκουον τὰ πάντα ἔξωθεν, δὲν ἠθέλησαν νὰ βασανίσωσιν αὐτὴν περισσότερον διὰ τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῆς θλίψεως.

Εἰσηλθον, καὶ τότε ὁ δὸν Ζουὰν τῇ εἶπεν :

— Τὰ σπάργανα αὐτὰ καὶ τὸ βρέφος εἶνε ἰδικά σας, κυρία.

Πάραυτα δὲ τῇ διηγήθη καταλεπτῶς πάντα ὅσα τῷ εἶχον συμβῆ, προσθέσας :

— Ἀπὸ τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν διηγήθητε τὰ καθέκαστα τοῦ τοκετοῦ, ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ τέκνον αὐτὸ εἶνε ἰδικόν σας, καὶ δὲν εἶπον τίποτε ἀμέσως, φοβούμενος μήπως ἐπέλθῃ ἀποτόμως ἡ χαρὰ τῆς ἀναγνωρίσεως.

Ἀφθονα τότε δάκρυα ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Κορνηλίας, καὶ παράφορα φιλήματα ἀφῆκεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ προσώπου τοῦ τέκνου τῆς, εὐχαριστοῦσα τοὺς προστάτας καὶ σωτήρας τῆς, οὓς ἀπεκάλει ἀγγέλους φύλακας αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως κάλλιον ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς.

Οὗτοι ἀφῆκαν αὐτὴν μετὰ τῆς θαλαμηπόλου, τῇ συνέστησαν δὲ νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπ' αὐτῆς, νὰ τὴν ὑπηρετῇ μετ' ἐνδεδεχέας. γνωρίσαντες συγχρόνως αὐτῇ τὴν θέσιν τῆς ξένης, ἵνα ὡς γυνὴ τῇ φανῇ χρησιμωτέρα αὐτῶν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ. Μεθ' ὃ ἀπεσύρθησαν ἵ' ἀναπαυθῶσι τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτός, ἀπόφασιν ἔχοντες νὰ μὴ εἰσέλθωσιν ἐν τῷ δωματίῳ τῆς Κορνηλίας, ἐκτὸς ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, ἢ ἐὰν ἡ ἴδια τοὺς ἐκάλει.

Ὅτε ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα, οἱ δύο νέοι ἔμαθον παρὰ τῆς θαλαμηπόλου, ὅτι ἡ Κορνηλία ἀνεπαύετο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διελθόντες ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἐν ἣ ἔλαβε χώραν ἡ συμπλοκή, καὶ πρὸ τῆς θύρας, ἐξ ἧς εἶχεν ἐξέλθει ἡ Κορνηλία, ἵνα ἴδωσιν ἐὰν ἡ ἀπουσία τῆς εἶχεν ἤδη διακοινωθῇ καὶ ὠμίλου περι αὐτῆς, ἀλλὰ παρ' οὐδενὸς ἔμαθόν τι.

Μετὰ τὴν παραδοσὶν ἐπανήλθον ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἡ Κορνηλία ἐκάλεσεν αὐτοὺς διὰ τῆς

θαλαμηπόλου, και εισήλθον, γενόμενοι δεκτοὶ διὰ μευδιαμάτων και μεγάλης χαρᾶς.

Αἱ πρῶται αὐτῆς λέξεις ἦσαν νὰ τοὺς παρακαλέσῃ, ὅπως διατρέξωσι τὴν πόλιν και μάθωσι τι περὶ αὐτῆς· οὗτοι δὲ ἀπήντησαν ὅτι ἔπραξαν τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲν ἀπολύτως ἔμαθον.

Τῇ στιγμῇ ἐκεῖνη, εἰς τῶν τριῶν αὐτῶν ὑπηρετῶν παρουσιάσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου και εἶπεν :

— Εἰς νέος εὐπατρίδης, μὲ δύο ἀκολουθούς, περιμένει ἔξω· λέγει ὅτι ὀνομάζεται Λορέντιος Βεντιβόλλης και ζητεῖ τὸν κύριόν μου δὸν Ζουάν.

Εἰς τὴν ἀγγελίαν ταύτην ἡ Κορνηλία, κλείσασα τὰς δύο πυγμάς, ἔθηκεν αὐτὰς ἐπὶ τοῦ στόματος και διὰ φωνῆς πεπνυγμένης και τρεμούσης :

— Εἶνε ὁ ἀδελφός μου, κύριοι, ἐφώνησεν, ἄχ! ὁ ἀδελφός μου. Ἀναμφιβόλως θὰ ἔμαθον ὅτι εὐρίσκομαι ἐδῶ και ἦλθε νὰ μου ἀφαιρέσῃ τὴν ζωὴν. Βοήθειαν, κύριοι, ὑπερασπίσατέ με.

— Ἦσυχάσατε, κυρία, τῇ λέγει ὁ δὸν Ἀντώνιος, εὐρίσκεσθε ἐν ἀσφαλείᾳ και εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι δὲν θὰ ἐπιτρέψωσι τὴν ἐλαχίστην προσβολὴν καθ' ὑμῶν. Κατάβα, δὸν Ζουάν νὰ ἴδῃς τί ζητεῖ ὁ κύριος. Ἐγὼ θὰ μείνω διὰ νὰ ὑπερασπισθῶ τὴν Κορνηλίαν κατὰ παντὸς ἐνδεχομένον.

Ὁ δὸν Ζουάν, ἦσυχος, κατέθη ἀμέσως.

Ὁ δὸν Ἀντώνιος διέταξε νὰ τῷ φέρωσι δύο πιστόλια πεπληρωμένα, παρήγγειλε δὲ και εἰς τοὺς θεράποντας νὰ ζωσθῶσι τὰ ξίφη των και νὰ ὦσιν ἑτοιμοί.

Ἡ θαλαμηπόλος, βλέπουσα ταῦτα πάντα, ἔτρεμε σύσσωμος, οὐχ ἤττον δὲ και ἡ Κορνηλία· μόνον ὁ δὸν Ἀντώνιος και ὁ δὸν Ζουάν ἔμενον ψύχραιμοι και ἡσύχως ἀνέμενον.

Ὁ δὸν Ζουάν καταβάς εὐρεν ἐν τῇ θύρᾳ τὸν δὸν Λορέντιον, ὅστις μόλις εἶδεν αὐτὸν τῷ εἶπε :

— Παρακαλῶ θερμῶς τὴν εὐγενεῖαν σας—εἶνε ἰταλικὸς τύπος—νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκεῖνην. Ἐχω νὰ ὀμιλήσω μὲ τὴν εὐγενεῖαν σας περὶ ζωῆς και τιμῆς.

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ δὸν Ζουάν, πηγαίνομεν, κύριε, εἶμαι πρόθυμος.

Και διηυθύνθησαν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα μὴ συνδιαλεγόμενοι ἀκούωνται.

Ὁ Λορέντιος ὀμίλησε πρῶτος.

— Κύριε Ἰσπανέ, εἶπεν, εἶμαι ὁ Λορέντιος Βεντιβόλλης, ἂν μὴ ἐκ τῶν πλουσιωτέρων, τοῦλάχιστον ἐκ τῶν εὐγενεστέρων τῆς πόλεως αὐτῆς· τοῦτο εἶνε πανθομολογούμενον. Ἐμεῖνα ὄρφανός πρότινων ἐτῶν μόλις και μόνος προστάτης τῆς ἀδελφῆς μου, ἡ ὁποία εἶνε τόσον ὠραία, ὥστε δὲν εὐρίσκον ἐκφράσεις διὰ νὰ τὴν παραστήσωσι, διότι τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ ἀκριβῶς τὴν καλλονὴν τῆς. Κατέβαλλον πάσας τὰς προσπάθειάς μου διὰ νὰ τὴν ἀποκρύψω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἡ κουφότης και ἡ τόλμη τῆς ἀδελφῆς μου Κορνηλίας, αὐτὸ εἶνε τὸ ὄνομά τῆς,

ἐματαίωσε τὰς προφυλάξεις και τὰ μέτρα μου. Καὶ διὰ νὰ μὴ πολυλογῶ, διότι εἶνε μακρὰ ἡ ἱστορία τῆς, περιορίζομαι νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ὁ δούξ τῆς Φερράρης, ὁ Ἄλφόνσος δ' Ἐστ, εἴλκυσε αὐτὴν και κατενίκησε τὰς ἀγρόνους μερίμνας μου, ἐμόλυνε δὲ και τὴν τιμὴν τῆς ἀδελφῆς μου. Χθὲς τὸ ἑσπέρας τὴν ἀπήγαγεν ἐκ τῆς οἰκίας μιᾶς συγγενοῦς μου· λέγουσι μάλιστα ὅτι μετ' ὀλίγον ἔτεκε. Τὸ ἔμαθον χθὲς τὴν νύκτα και ἀμέσως ἔτρεξα εἰς καταδιώξιν του. Νομίζω ὅτι τὸν συνήτησα και τὸν προσέβαλον διὰ τοῦ ξίφους. Ἄλλ' εἰς ἀγγελος, μὴ ἐπιτρέψας φαίνεται ν' ἀποπλύνω εἰς τὸ αἷμά του τὸν ῥύπον τῆς ὕβρεως, εὐρέθη παρὰ τὸ πλευρόν του και τὸν ὑπερήσπισεν. Ἡ συγγενής μου, ἐκ τῆς ὁποίας ἔμαθον τὰ πάντα, μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ ἀδελφή μου ἐνέδωκε, διότι ὁ δούξ τῇ ὑπεσχέθη, ἐπὶ λόγῳ τιμῆς, ὅτι θὰ τὴν ἐνυμφεύετο. Τοῦτο δὲν τὸ πιστεύω, διότι ὁ γάμος εἶνε λίαν ἀνισος και ὡς πρὸς τὰ μέσα και ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν. Ὅ, τι πιστεύω εἶνε, ὅτι ὁ δούξ ἔπραξεν ὡς πράττουσι πάντες οἱ ἰσχυροί, οἱ ὅποιοι ἐπωφελοῦνται τῆς ἀρετῆς και δειλίας τῶν νεανίδων. Τὴν ἠπάτησε, διότι τῇ ἔρριψε ὡς δόλον τὸ γλυκὺ ὄνομα τοῦ συζύγου και ἐπροφασίσθη ὅτι εἶχε λόγους, οἱ ὅποιοι τὸν ἠμποδίζον νὰ τὴν νυμφευθῇ ἀμέσως· πρόφασις εὐκολος, ἀλλὰ ψευδής. Ὅπως και ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἀπώλεσα και ἀδελφὴν και τιμὴν, ἀπέφυγον δὲ νὰ φανερώσω τὰ διατρέξαντα διὰ νὰ μάθω πρῶτον ἂν μοὶ εἶνε δυνατόν νὰ ἐπανορθώσω τὴν ὕβριν. Εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς εἶνε προτιμότερον νὰ ἀφίην τις τὸν κόσμον νὰ ὑποθέτῃ και νὰ συμπεραίνῃ, παρὰ νὰ τὸν διαφωτίξῃ περὶ τῆς ἀληθείας. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ μεταβῶ εἰς Φερράρην διὰ νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ ἰδίου δουκὸς ἱκανοποίησιν, και ἂν ἀρνηθῇ, θὰ τὸν προσκαλέσω εἰς μονομαχίαν. Θὰ σᾶς παρακαλέσω λοιπὸν νὰ με συνοδεύσετε εἰς Φερράρην διὰ νὰ φέρω εἰς πέρας τὴν γενναίαν και ἔντιμον αὐτὴν πράξιν. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ μοὶ ἀρνηθῆτε ὡς εὐγενὴς Ἰσπανός. Ἄλλως τε, δὲν θέλω νὰ ἐμπιστευθῶ τὸ σχέδιόν μου εἰς τοὺς συγγενεῖς και φίλους μου, ἐκ τῶν ὁποίων συμβουλάς μόνον περιμένω, ἐνῶ, παρ' ὕμῶν, ἀναμένω συμβουλάς ἀξιοπρεπεῖς και γενναίας, ἀνεξαρτήτως παντὸς κινδύνου. Πρέπει, κύριε, νὰ μοὶ κάμετε αὐτὴν τὴν χάριν και νὰ ἔλθετε μαζί μου. Ἐχω Ἰσπανὸν παρὰ τὸ πλευρόν μου, μοὶ φαίνεται, ὅτι θὰ ἔχω τὰς δυνάμεις τοῦ Ξέρξου. Σᾶς ζητῶ πολλά, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ πράξετε ἐκ καθήκοντος και νὰ ἀνταποκριθῆτε εἰς τὴν γενικὴν ἐκτίμησιν, τῆς ὁποίας ἀπολαύει ἡ εὐγενὴς ὑμῶν πατρίς.

— Ἀρκεῖ, κύριε Λορέντιε, εἶπεν ὁ δὸν Ζουάν, ὅστις ἤκουεν αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν διακόψῃ, μὴ προχωρεῖτε. Προσφέρομαι ὑπερασπιστής και συμβουλός σας, και ἀναλαμβάνω τὴν ἱκανοποίησιν και τὴν ἐκδίκησιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὕβρεως, ὄχι μόνον ὡς Ἰσπανός, ἀλλὰ και ὡς εὐγενὴς και γενναῖος. Λοιπὸν πότε ἐπιθυ-

μεῖτε ν' ἀναχωρήσωμεν; Τὸ καλλίτερον εἶνε ἀμέσως και χωρὶς βραδύτητα, διότι ὁ σίδηρος πρέπει νὰ κτυπηθῇ, ἐνόσω εἰσέτι εἶνε θερμός· ἄλλως τὸ πῦρ ἀνάπτει τὸ θάρρος, και ἡ πρόσφατος ὕβρις ἐξεγείρει τὴν ἐκδίκησιν.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, ὁ Λαυρέντιος ἠγέρθη και ἔθλιψεν ἰσχυρῶς τὸν δὸν Ζουάν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Καρδία τοσοῦτον γενναία, εἶπεν, ὡς ἡ ἰδική σου, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μὴ πάλλῃ, προκειμένου περὶ λόγων τιμῆς. Θὰ ἀναχωρήσωμεν αὐρίον· σήμερον θὰ ἐτοιμάσω πάντα τὰ ἀναγκαῖα.

— Εἶμαι σύμφωνος, ἀπήντησεν ὁ δὸν Ζουάν· ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι, κύριε Λορέντιε, νὰ κάμω τοῦτο γνωστὸν εἰς ἓνα ἐπιστήθιον φίλον μου, εὐπατρίδην, περὶ τῆς ἐχεμυθείας τοῦ ὁποίου μείνατε βέβαιος.

— Κύριε δὸν Ζουάν, ἀπεκρίθη ὁ Λορέντιος, ἀφοῦ ἀνελάβετε, ὡς εἶπατε, ὑμεῖς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς τιμῆς μου, διαθέσατε τὰ κατ' αὐτὴν ὅπως νομίζετε καταλληλότερον· φανερώσατε τὰ πάντα εἰς ὅποιονδήποτε θέλετε. Ἄλλως τε, δὲν δύναται νὰ εἰνέ τις φίλος σας, ἂν δὲν εἶνε εὐγενὴς και ἀξιοτίμος.

Μεθὸ ἐνηγκαλίσθησαν και ἀπεχωρίσθησαν, ἀφοῦ συνεφώνησαν ὅτι ὁ Λορέντιος Βεντιβόλλης τὴν ἐπαύριον θὰ παρελάμβανε τὸν δὸν Ζουάν και θὰ ὠδήγει ἐκτὸς τῆς πόλεως, και ἐκεῖθεν, ἔφιπποι ἀμφοτέροι, θ' ἀνεχώρουν ἀγνωρίστοι διὰ Φερράρην.

Ὁ δὸν Ζουάν ἐπανήλθεν ἀμέσως ἐν τῇ οἰκίᾳ και διηγήθη τὰ πάντα τῷ δὸν Ἀντωνίῳ και τῇ Κορνηλίᾳ, ὡς και τὴν ὑποχρέωσιν, ἣν ἀνέλαβεν.

— Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ἡ Κορνηλία, ἡ εὐγενεῖά σας εἶνε ἔκτακτος, ὡς και ἡ ἐμπιστοσύνη σας. Πῶς! τόσῳ ταχέως ἀνελάβετε ὑποχρέωσιν τόσῳ παράτολμον και πλήρη ἀνωμαλιῶν. Ἐπειτα γνωρίζετε, κύριε, ἂν ὁ ἀδελφός μου σᾶς ὠδηγήσῃ εἰς Φερράρην ἢ εἰς ἄλλο μέρος; Ἄλλ' ἐπὶ τέλους, ὅπου και ἂν σᾶς ὠδηγήσῃ, σᾶς συνοδεύῃ ἡ καλοκάγαθος χρηστότης σας. Ἐγὼ, ἡ δυστυχής, τρέμω διὰ τὴν ἐλαχίστην σκιάν, δι' ἓνα σπινθῆρα· και πῶς νὰ μὴ τρέμω, ἀφοῦ ἡ ζωὴ ἢ ὁ θάνατός μου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ δουκός, ὁ ὁποῖος ἀγνωστον ἂν θὰ ἀπαντήσῃ μετριοφρόνως, ὥστε νὰ περιορισθῇ ἡ ὀργὴ τοῦ ἀδελφοῦ μου. Φαντάσθητε τὴν ἀγωνίαν μου, κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀπουσίας σας, ἕως οὐ μάθω τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον, ἂν δὲν εἶνε αἴσιον, θὰ εἶνε δι' ἐμὲ φοβερόν.

— Ἀδίκως, κυρία Κορνηλία, φαντάζεσθε αὐτά, οἱ δὲ φόβοι σας εἶνε ὑπερβολικοί. Μεταξὺ τοσοῦτων φόβων ἀφίστατε θέσιν και διὰ τὴν ἐλπίδα· ἐμπιστευθῆτε εἰς τὸν Θεόν, εἰς ἐμέ· ὁ διακαής μου πόθος εἶνε νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ἐπιθυμία σας! Τὸ ταξείδιον εἰς Φερράρην δὲν εἶνε δυνατόν ν' ἀποφύγω, διότι ὀφείλω νὰ βοηθήσω τὸν ἀδελφόν σας. Μέχρι τοῦδε δὲν γνωρίζομεν τοὺς σκοποὺς τοῦ δουκός, οὐδὲ ἂν

